X kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 27)**

z dnia 11 lipca 2024 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 27)

11 lipca 2024 r.

Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, obradująca pod przewodnictwem posła **Pawła Sałka (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2023 r. (druk nr 483) w zakresie działania Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa;

– rozpatrzenie projektu planu pracy Komisji na okres od 1 lipca do 31 grudnia 2024 r.

W posiedzeniu udział wziął: **Tomasz Gaweł** p.o. dyrektor Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Grażyna Kućmierowska** i **Aleksandra Pniewska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Paweł Sałek (PiS):

Dzień dobry, szanowni państwo, darzbór.

Rozpoczynamy posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Otwieram to posiedzenie w świetle informacji przekazanych przez sekretariat Komisji. Informuję, że mamy kworum, co oznacza, że będziemy przystępować do procedowania naszego posiedzenia. Jeśli z racji skończonego procesu na sali plenarnej dojdą następni koledzy, to będą do nas dołączać. Tak jak wspomniałem, mamy kworum.

Porządek dzisiejszego posiedzenia Komisji to rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2023 r., druk nr 483. Drugi punkt – już nasz wewnętrzny, można powiedzieć – to rozpatrzenie projektu planu pracy Komisji w okresie od 1 lipca do 31 grudnia, czyli na drugie półrocze.

Jeszcze zapytam, czy są jakieś uwagi do porządku obrad?

Jeśli nie ma, to przechodzimy do punktu pierwszego. Szanowni państwo, przypominam, że marszałek Sejmu, zgodnie z art. 126 ust. 4 regulaminu Sejmu, skierował w dniu 26 czerwca bieżącego roku przedstawione przez prezesa NIK sprawozdanie z działalności NIK w 2023 r., mówimy o druku nr 483, do Komisji do Spraw Kontroli Państwowej w celu rozpatrzenia i zaopiniowania. Jednocześnie marszałek Sejmu skierował to sprawozdanie do pozostałych komisji sejmowych w celu rozpatrzenia w ich zakresie, działania lub przedstawienia uwag i wniosków do Komisji do Spraw Kontroli Państwowej w terminie do 12 lipca.

Gorąco też witam w tym momencie pana dyrektora Tomasza Gawła z Departamentu Środowiska NIK i bardzo proszę o przedstawienie sprawozdania w zakresie dotyczącym naszej Komisji.

Pełniący obowiązki dyrektor Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli Tomasz Gaweł:

Dzień dobry.

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, NIK przekazała Sejmowi sprawozdanie ze swojej działalności w 2023 r. Nawiązując do tego sprawozdania, przedstawię krótką uzupełniającą informację o działalności Departamentu Środowiska w obszarze działania Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Wysoka Komisjo, organizację i tryb działania NIK określa ustawa o Najwyższej Izbie Kontroli. Zgodnie z zarządzeniem prezesa NIK do właściwości Departamentu Środowiska należy przeprowadzanie kontroli w szczególności w zakresie spraw objętych działami administracji rządowej: gospodarka wodna, klimat w zakresie nieobjętym właściwością Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji oraz środowisko. Również w zakresie zadań realizowanych przez ministrów właściwych do spraw wymienionych działów administracji rządowej, wynikających z ustawy o działach administracji rządowej oraz o Radzie Ministrów, a także zadań realizowanych przez organy, urzędy i jednostki podporządkowane lub nadzorowane przez ministrów właściwych do spraw wymienionych działów administracji rządowej, wykonania budżetu państwa w częściach: 22 – Gospodarka wodna, 41 – Środowisko, 51 – Klimat oraz wykonania planu finansowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Obsada kadrowa Departamentu Środowiska liczy obecnie 39 pracowników, w tym 33 kontrolerów. W skład kierownictwa departamentu wchodzą 3 osoby, a obsługa administracyjna liczy 3 pracowników. Spośród kontrolerów 11 osób to nowo przyjęci pracownicy, a więc jedna trzecia wszystkich kontrolerów departamentu. Kontrolerzy podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe w drodze studiów podyplomowych, szkoleń specjalistycznych oraz samokształcenia. Nowo przyjęci pracownicy uczestniczą w szkoleniu przedaplikacyjnym oraz stacjonarnym szkoleniu aplikacyjnym, które kończy się egzaminem.

Wysoka Komisjo, w 2023 r. Departament Środowiska skoordynował dwie kontrole z zakresu działania Komisji, to jest kontrolę działania organów administracji publicznej na rzecz zapobiegania powstawaniu odpadów i zapewnienia recyklingu oraz kontrolę planowania i realizacji monitoringu przyrody. Przeprowadził także jedną kontrolę doraźną – realizacji przez głównego inspektora ochrony środowiska zadania inwestycyjnego pod nazwą „Rozwój systemu informatycznego Ekoinfonet do gromadzenia transmisji, przetwarzania i udostępniania danych wytworzonych w ramach państwowego monitoringu środowiska oraz infrastruktury informacji przestrzennej w latach 2019–2022".

Ponadto departament uczestniczył w trzech kontrolach pozostających w obszarze zainteresowania Komisji, koordynowanych przez inne jednostki organizacyjne NIK, tj. w kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. w zakresie części 41 oraz wykonania w 2022 r. planu finansowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kontroli wykorzystywania przez administrację publiczną kampanii społecznych jako narzędzi komunikowania i kontroli działań podmiotów publicznych w związku z kryzysem ekologicznym na rzece Odrze.

Oprócz kontroli przeprowadzonych przez Departament Środowiska inne jednostki organizacyjne NIK przeprowadziły pięć kontroli planowych i trzy kontrole doraźne, których tematyka miała związek z ochroną środowiska. Kontrole planowe to następujące tematy: wsparcie rolnictwa ekologicznego – koordynował Departament Rolnictwa, realizacja przez organy administracji publicznej zadań w zakresie reglamentacji i kontroli działalności spalarni – koordynowała delegatura w Gdańsku, realizacja projektu strategicznego „Leśne gospodarstwa węglowe" – koordynowała delegatura w Katowicach, wykrywanie i przeciwdziałanie nielegalnej eksploatacji kopalin – koordynowała delegatura w Kielcach oraz zarządzanie ochroną przyrody w parkach narodowych, co również koordynowała delegatura w Kielcach.

Jeżeli chodzi o kontrole doraźne, to takie trzy kontrole były przeprowadzone w 2023 r., tj. kontrola wybranych aspektów gospodarki finansowej i funkcjonowania Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu oraz nadzorowanych jednostek – kontrolę przeprowadziła delegatura w Bydgoszczy, wybrane aspekty działalności

Centrum Szkolenia Strzeleckiego Lasów Państwowych im. Jana Wendy – również delegatura w Bydgoszczy, natomiast delegatura opolska przeprowadziła kontrolę działań podmiotów publicznych w związku z kryzysem ekologicznym na rzece Odrze.

W okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 marca 2023 r. prezes NIK zatwierdził cztery informacje o wynikach kontroli, opracowane przez Departament Środowiska, w tym trzy dotyczące środowiska, tj. ochrona przeciwpożarowa w parkach narodowych, funkcjonowanie spółki Polskie Domy Drewniane SA i postępowanie z zakaźnymi odpadami medycznymi, w tym odpadami wytworzonymi w związku z przeciwdziałaniem COVID-19.

W tym samym okresie inne jednostki organizacyjne NIK sporządziły osiem informacji o wynikach kontroli pozostających w obszarze zainteresowania Komisji i są to następujące kontrole: wpływ dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa oraz dyrektywy w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory na gospodarkę leśną prowadzoną w Puszczy Białowieskiej, realizacja przez organy administracji publicznej zadań w zakresie reglamentacji i kontroli działalności spalarni, wykrywanie i przeciwdziałanie nielegalnej eksploatacji kopalin, prawidłowość naliczania i egzekwowania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wybranych gminach województwa mazowieckiego, usuwanie nielegalnie składowanych odpadów niebezpiecznych, działania zapobiegawcze i naprawcze podejmowane w związku z wystąpieniem szkód w środowisku, działania podmiotów publicznych w związku z kryzysem ekologicznym na rzece Odrze i wybrane aspekty gospodarki finansowej i funkcjonowania Generalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu oraz nadzorowanych jednostek.

Na podstawie ustaleń kontroli Departament Środowiska sformułował w 2023 r. łącznie 85 wniosków, zamieszczonych w wystąpieniach pokontrolnych wysłanych do kierowników jednostek kontrolowanych. Adresaci wystąpień zrealizowali 5 wniosków, tj. 6%. W trakcie realizacji pozostaje 71 wniosków, tj. prawie 84%, a 9 wniosków nie zostało dotychczas zrealizowanych, co stanowi 10%. Departament Środowiska monitoruje realizację zaleceń pokontrolnych. W wypadku uzyskania niewystarczającej informacji o sposobie realizacji wniosków departament stara się doprowadzić do ich wykonania, głównie występując o uzupełnienie odpowiedzi. W miarę możliwości NIK ocenia stan realizacji wniosków w trakcie kontroli doraźnych, sprawdzających, a ponadto bada go przy okazji wszystkich kontroli prowadzonych w jednostkach, do których zostały skierowane wnioski.

Jeżeli chodzi o współpracę międzynarodową w zakresie kontroli środowiska, w 2023 r. realizowana była przede wszystkim współpraca w ramach Europejskiej Organizacji Najwyższych Organów Kontroli (EUROSAI), która jest europejską organizacją regionalną Międzynarodowej Organizacji Najwyższych Organów Kontroli (INTOSAI), wspierającą współpracę najwyższych organów kontroli (NOK) regionu i stosowanie standardów kontroli publicznej.

Od 2017 r. prezes NIK jest wiceprzewodniczącym zarządu EUROSAI. Jako członek zarządu prezes NIK odpowiada za realizację drugiego celu strategicznego organizacji, którym jest wspieranie rozwoju instytucjonalnego. Partnerem NIK w tym zadaniu jest NOK Szwecji. NIK przewodniczy grupie roboczej EUROSAI do spraw kontroli środowiska.

W maju 2023 r. w siedzibie NIK odbyła się wiosenna sesja grupy, na której przedstawiciele Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, Dyrekcji Generalnej do spraw Działań w dziedzinie Klimatu Komisji Europejskiej, Europejskiego Regionalnego Centrum Ekohydrologii, Europejskiej Agencji Środowiska, grupy roboczej INTOSAI do spraw kontroli ochrony środowiska oraz uczestniczących NOK zaprezentowali wyniki kontroli działań podejmowanych wobec zmian klimatu oraz działań adaptacyjnych do zmian klimatu w poszczególnych państwach.

Z kolei tematem spotkania grupy środowiskowej, które odbyło się w Pradze we wrześniu 2023 r., była zrównoważona energia. Podczas spotkania przedstawiciele Europejskiej Agencji Środowiska, Czeskiej Agencji Informacji o Środowisku oraz członkowie grupy środowiskowej zaprezentowali najnowsze dane na temat korzystania ze zrównoważonych źródeł energii oraz perspektyw osiągnięcia celów redukcji emisji gazów cieplarnianych.

W maju bieżącego roku zarząd EUROSAI podjął decyzję o przedłużeniu przewodnictwa NIK w grupie na kolejne trzy lata. Pod koniec 2022 r. NIK przystąpiła do porozumienia dotyczącego międzynarodowej koordynowanej kontroli wykonywania zadań odnoszących się do szóstego celu zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych – Czysta woda i warunki sanitarne. Koordynatorem kontroli jest NOK Węgier, a uczestnikami NOK Chorwacji, Polski, Serbii i Ukrainy. W wyniku kontroli powstanie studium zawierające wypracowane wspólne wnioski i propozycje oraz najlepsze praktyki krajowe.

Wysoka Komisjo, współpraca z organami parlamentu polegała na utrzymywaniu przez kierownictwo Departamentu Środowiska, podobnie jak w poprzednich okresach sprawozdawczych, stałych roboczych kontaktów z członkami prezydium Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w miarę potrzeb wynikających z bieżących prac poszczególnych organów Sejmu. Podejmowano także współpracę z innymi komisjami sejmowymi i podkomisjami. Ponadto w działalności kontrolnej Departamentu uwzględniano wnioski i sugestie zgłaszane przez komisje sejmowe i poszczególnych posłów. Przedstawiciele Departamentu Środowiska uczestniczyli w 60 posiedzeniach komisji sejmowych, w tym w 21 posiedzeniach sejmowej Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, w 15 posiedzeniach połączonych komisji sejmowych i 24 posiedzeniach innych komisji sejmowych.

Informacje o wynikach kontroli opracowane przez Departament Środowiska były omawiane na 7 posiedzeniach komisji sejmowych, w tym na 2 posiedzeniach Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, dotyczyło to mianowicie dwóch kontroli: kontroli gospodarowania środkami Funduszu Leśnego i kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. w częściach 41 – Środowisko oraz 51 – Klimat.

Wysoka Komisjo, dziękując za uwagę, uprzejmie proszę Wysoką Komisję o przyjęcie przedłożonego sprawozdania w zakresie działalności Departamentu Środowiska NIK w 2023 r. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Paweł Sałek (PiS):

Dziękuję uprzejmie.

Prośba uprzejma do kolegów i koleżanek, abyśmy z uwagą przysłuchiwali się już dyskusji.

Szanowni państwo, otwieram dyskusję. Dziękuję panu dyrektorowi za przedstawienie tej informacji. Bardzo proszę o pytania do pana dyrektora. Czy są jakieś pytania?

Bardzo proszę, pani wiceprzewodnicząca Lenartowicz.

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Dziękuję bardzo.

Może nie z pytaniem, ale z dużymi wyrazami podziękowania i szacunku dla bardzo wnikliwej i rzetelnej kontroli, m.in. w zakresie kwestii związanych z katastrofą na Odrze, a generalnie – wszystkich kontroli, które są przeprowadzane z tak dużą wiedzą i znajomością tematu przez Departament Środowiska, z którym współpracujemy od dłuższego czasu. Zatem chciałabym tylko wyrazić podziękowania za współpracę. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Paweł Sałek (PiS):

Dziękuję uprzejmie.

Bardzo proszę, czy są jeszcze jakieś głosy, pytania lub chęć rozmowy z panem dyrektorem? Nie widzę.

Szanowni państwo, zamykam dyskusję w tym punkcie.

Pozostało nam jeszcze uchwalenie opinii dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, uznam, że Komisja nasza pozytywnie opiniuje to sprawozdanie i nie zgłaszamy do niego uwag. Taką informację przekażemy Komisji do Spraw Kontroli Państwowej. Czy są jakieś uwagi? Nie słyszę, nie widzę. Dziękuję państwu.

Uprzejmie informuję, że Komisja uchwaliła opinię w powyższej sprawie.

Dziękujemy panu dyrektorowi za obecność. Jeśli ma życzenie, to zachęcam do tego, żeby jeszcze przysłuchiwać się naszemu posiedzeniu.

Szanowni państwo, przechodzimy do punktu drugiego naszego dzisiejszego spotkania, tj. informacji dotyczącej planu pracy. Informuję, że zgodnie z pismem marszałka Sejmu z dnia 13 czerwca bieżącego roku Komisje powinny uchwalić plan pracy do 12 lipca.

Dzisiaj odbyło się posiedzenie prezydium Komisji, na którym dyskutowane były sprawy propozycji, które państwo złożyli do planu pracy na drugie półrocze tego roku.

Te propozycje są przedstawione w materiałach, które państwo otrzymali w układzie tabelarycznym. Tabela uwzględnia różne tematy, które nie zostały zrealizowane w pierwszym półroczu bieżącego roku. Plan pracy nie uwzględnia tematów, które były zlecone przez Sejm i marszałka, oraz spraw wynikających z potrzeb bieżących. Natomiast państwo mają tę informację.

Mam pytanie, czy są jakieś uwagi? Prezydium Komisji, które dzisiaj się odbyło, powiem już tak dodatkowo, starało się wszystkie państwa propozycje uwzględnić. Powiem ze swojej perspektywy – wnioskowałem o to, aby w ramach naszych ustaleń z Białowieży taka wizyta studyjna członków Komisji jak ta, która odbyła się w Puszczy Białowieskiej, odbyła się także w tym roku. Jest propozycja wizyty w październiku w nadleśnictwie Bircza w RDLP Krosno, bo takie było oczekiwanie, a ja bym proponował, żeby ta wizyta studyjna koniecznie odbyła się w tamtych rejonach, na Pogórzu Przemyskim.

Przechodzimy już do dyskusji na temat tabelki, którą państwo otrzymali. Tylko jeszcze wspomnę, że kolega z Konfederacji zgłosił rozszerzoną propozycję planu pracy. Sekretariat Komisji starał się w sposób skondensowany tę informację przekazać i zaproponować. Jednocześnie, wyprzedzając być może pytanie ze strony pana posła Zyski, ta propozycja, która została przedstawiona, jeśli chodzi o małe elektrownie wiatrowe, „Mój prąd" i „Moja woda", zyskała oczywiście akceptację, tylko propozycja jest taka, aby to było połączone w jednej informacji związanej z NFOŚiGW. Dziękuję, że pan poseł się zgadza. Szanowni państwo, tyle tytułem wprowadzenia.

Bardzo proszę, czy ktoś chce zabrać głos?

Jeśli nie ma uwag – bo widzę, że nie ma uwag do planu pracy – proponuję, aby Komisja przyjęła plan pracy na drugie półrocze w sposób akceptujący. Sprzeciwu, widzę, nie ma.

Stwierdzam, że Komisja przyjęła plan pracy na drugie półrocze.

Szanowni państwo, jeśli nie ma innych spraw, zamykam posiedzenie, chociaż jeszcze przed jego zamknięciem chciałbym powiedzieć, bo jesteśmy na posiedzeniu Komisji Ochrony Środowiska, że Komisja i jej członkowie – mówię o tym już po raz dziewiąty, zaznaczam – oczekują cały czas na informację ze strony Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Jest ona związana z poleceniami pani minister Hennig-Kloski do dyrektora generalnego Lasów Państwowych z 8 stycznia i 23 stycznia dotyczącymi wyłączenia blisko 100 tys. ha. Przypomnę, że główny konserwator przyrody, pan Mikołaj Dorożała, obiecywał nam wczesną wiosną tego roku, że takie analizy społeczno-gospodarczo-finansowe są przygotowane. Po raz kolejny apeluję z tego miejsca o to, aby ten dokument został przekazany posłom, którzy zasiadają w Komisji Ochrony Środowiska, bo do tej pory go nie otrzymaliśmy. Wszystko, szanowni państwo, czy są jeszcze jakieś…

Głos z sali:

Czy prośba została skierowana do ministerstwa?

Przewodniczący poseł Paweł Sałek (PiS):

Pani poseł, do protokołu apeluję. Liczę, ile już razy apelowałem. Apeluję po raz dziewiąty. Mało tego, na każdym posiedzeniu Komisji Ochrony Środowiska proszę o to. Będziemy się jeszcze widzieć na tym posiedzeniu Sejmu chyba dwa razy albo raz, więc ponownie będę o to prosił, ponieważ obiecano nam, że te analizy społeczno-gospodarcze dla moratorium pani minister były zrobione, a my do tej pory ich nie dostaliśmy.

Jeszcze pani poseł Golińska.

Poseł Małgorzata Golińska (PiS):

Dziękuję. Chciałabym tylko zwrócić uwagę, że pan minister Dorożała swego czasu zadeklarował, że już wysłał te dokumenty, i na stwierdzenie pani przewodniczącej, że nic takiego nie miało miejsca, powiedział, że sprawdzi i ewentualnie ponowi wysłanie. Taką deklarację składała również pani minister Zielińska. W związku z tym być może to już jest czas, żeby Komisja pisemnie wystąpiła do ministerstwa. Takie deklarowanie, że my przypominamy o tym, że ktoś nam coś obiecał, potem nawet powiedział, że to zrealizował, a od pół roku dowiadujemy się, że jest to powielane kłamstwo… Chyba czas na to, żeby wystąpić pisemnie.

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Z tego, co słyszymy z sekretariatu, to sekretariat wystąpił do ministerstwa. Jeśli pani poseł widzi inną formułę tego wystąpienia, to proszę zaproponować Komisji. Wtedy się nad tym pochylimy, przedyskutujemy, uchwalimy, ale sekretariat podpowiada, że zostało wystosowane wtedy, kiedy zostało to zgłoszone na piśmie do Ministerstwa.

Poseł Małgorzata Golińska (PiS):

A możemy dostać, kiedy to wyszło i w jakiej formule, bo nie znam tego wniosku, który wyszedł z Komisji.

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

To nie wniosek, tylko zapisy z protokołu Komisji, skierowane do ministerstwa. Dlatego, jak mówię, jeśli pani poseł widzi inną formułę, to proszę ją zaproponować, wtedy będziemy nad tym dyskutować i wysyłać.

Przewodniczący poseł Paweł Sałek (PiS):

Czy są jeszcze jakieś sprawy, szanowni państwo?

Jeśli nie, to dziękuję uprzejmie za bardzo sprawne działanie dzisiejszej Komisji – 30 minut – ale mamy dużo innych obowiązków.